

Violența împotriva femeilor este unul dintre mecanismele sociale cheie, prin care femeile sunt forțate să ocupe o poziție subordonată în comparație cu bărbații. În multe cazuri, violența împotriva femeilor și fetelor are loc în familie sau ia forma violenței domestice, iar aceste forme de violență sunt adesea tolerate.

Violența împotriva femeilor este agravată de presiunea socială, în principal de sentimentul rușinii, care nu permite femeilor să raporteze despre actele de violență împotriva lor.

Consecințele violenței împotriva femeilor afectează toate nivelurile familiei, inclusiv copiii. Copiii, în prezența cărora mama lor a fost bătută de tatăl lor, aveau de două ori mai multe șanse decât alți copii să se confrunte cu probleme emoționale, comportamentale și, de asemenea, cu probleme de învățare.

### LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA PRIVIND COMBATerea VIOLenȚEI

În martie 2007, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind prevenirea și combaterea violenței în familie. Legea garantează protecția drepturilor și intereselor legitime ale victimei. Victima are dreptul la asistență pentru refacerea fizică, psihologică și socială prin măsuri speciale medicale, psihologice, legale și sociale. Acordarea serviciilor de protecție și asistență nu depinde de dorința victimei de a face declarații și de a participa la procesul de urmărire penală a agresorului. Legea prevede că organele abilitate cu funcțiile de prevenire și combatere a violenței în familie sunt obligate să răspundă operativ oricărei contestații și să informeze victimele cu privire la drepturile lor, despre organele și instituțiile abilitate cu funcțiile de prevenire și combatere a violenței în familie.

Victima violenței în familie are dreptul de a cere de la agresor despăgubiri pentru prejudiciul material și moral, cauzat ca urmare a actelor de violență, iar de la stat – despăgubiri pentru prejudiciul material și moral în legătură cu neacordarea asistenței și protecției adecvate. Victima violenței în familie, care a suferit vătămare corporală gravă sau alte vătămări grave ale sănătății, primește, în conformitate cu legislația, despăgubiri financiare de la stat pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune.

Victimele au dreptul la asistență juridică primară și calificată gratuită, în conformitate cu legislația privind asistența judiciară garantată de stat.

Victima are dreptul de a raporta orice act de violență în familie și de a cere protecție. Poliția are obligația de a răspunde imediat la sesizările de violență în familie și de a evita subestimarea importanței luării de măsuri pentru a opri orice formă de violență în familie.

Dacă împrejurările stabilite la locul faptei, ca urmare a evaluării riscului, conduc la o suspiciune rezonabilă că s-au comis acte de violență în familie și/sau există un risc iminent de repetare sau comitere a actelor de violență, autoritatea de poliție este obligată să emită imediat un ordin de restricție împotriva agresorului pentru eliminarea situației de criză și, în același timp, să efectueze acțiunile necesare constatării faptului unei infracțiuni care implică violență în familie.

**Autoritatea de poliție are dreptul de a aplica asupra agresorului una sau mai multe dintre următoarele măsuri:** constrângere de a părăsi temporar locuința comună sau de a nu se apropia de locuința victimei; interzicerea de a se apropia de victimă, cu menținerea unei distanțe care să asigure siguranța victimei și excluderea oricărui contact vizual cu aceasta și/sau cu copiii; interzicerea oricărui contact,

inclusiv prin telefon sau orice alt mijloc de comunicare cu victima și/sau copiii; interzicerea deținerii și purtării de arme.

Emiterea fără întârziere a ordinului de restricție prevede o perioadă de până la 10 zile și se pune imediat în vigoare, iar agresorul și victima (în cazul copiilor, reprezentantul legal al victimei) sunt informați despre restricțiile impuse, drepturile și obligațiile atribuite și despre responsabilitatea pentru nerespectarea cerințelor ordinului restrictiv.

#### **Cererea pentru un act de violență în familie se depune la:**

- autoritățile de poliție;
- instanța judiciară;
- organul de asistență socială și protecție a familiei și copilului;
- organul administrației publice locale.

Cererea se depune la locul de reședință al victimei; la locul de reședință temporară al victimei care a părăsit locul de reședință, pentru a nu mai fi supusă în continuare violenței directe; la locul de reședință al agresorului; la locul unde victima a solicitat ajutor; unde a avut loc actul de violență.

Cererea de protecție este depusă de către victimă personal sau prin intermediul unui reprezentant, fără perceperea vreunei taxe. În cazul în care victima nu poate depune o cerere din motive întemeiate, o cerere a ordonanței de protecție în interesul ei poate fi depusă la cererea acesteia de către organul de poliție, autoritatea de protecție socială sau procuror.

Instanța, în termen de 24 de ore de la momentul depunerii cererii, emite o ordonanță de protecție, care poate acorda asistență victimei și copiilor acesteia.

#### **În ordonanța de protecție agresorului i se aplică următoarele măsuri:**

constrângerea de a părăsi temporar locuința comună sau de a nu se apropia de locuința victimei fără a rezolva în vreun fel problema dreptului de proprietate; constrângerea de a nu se apropia de locuința victimei, inclusiv la o distanță care să asigure siguranța victimei, excluzând și orice contact vizual cu ea sau copiii ei, alte persoane aflate la întreținerea acesteia; interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod cu victima sau cu copiii acesteia, alte persoane aflate la întreținerea acesteia; interzicerea de a se apropia de anumite locuri: locul de muncă al victimei, locul de studiu al copiilor, alte locuri specifice pe care le vizitează persoana protejată; constrângerea de a participa la întreținerea copiilor în comun cu victima până la încetarea măsurilor de protecție; restrângerea dreptului la proprietate, deținută și utilizată de victimă; constrângerea de a participa la programe specializate de tratament sau consiliere ca mijloc de reducere sau eliminare a violenței; interzicerea deținerii și purtării de arme.

Dacă dumneavoastră, rudele sau prietenii dumneavoastră ați fost victime ale violenței domestice, sunați la poliție (112) sau la următoarele numere de telefon:

#### TELEFOANELE LINIEI FIERBINȚI

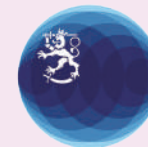
**080088008**

**+373 22 240624**

Linia de asistență „LA STRADA” pentru femei și fete, inclusiv victime ale violenței domestice

**080080000**

Consultări juridice gratuite AO „Centrul de Drept al Femeilor”



Embassy of Finland  
Bucharest



# STOP VIOLenȚEI



Acest pliant a fost publicat în cadrul proiectului „Stop Violența: Combaterea dezinformării și îmbunătățirea înțelegerii Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) în Republica Moldova”, finanțat de Ambasada Finlandei la București.

Opiniile, constatările și concluziile exprimate, aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Ambasadei Finlandei la București.

## NOȚIUNEA „VIOLENȚĂ”



În multe țări ale lumii, printre cele mai actuale probleme se înscrie și violența, răspândită pe larg.

În raportul Secretarului General al ONU „Studiu aprofundat asupra tuturor formelor de violență împotriva femeilor”, s-a remarcat că violența împotriva femeilor este comisă în toate țările

lumii și rămâne una dintre cele mai grave probleme nerezolvate ale vremurilor noastre. Se remarcă faptul că violența împotriva femeilor nu poate deveni, în nici o circumstanță, acceptabilă, justificată sau tolerată.

Declarația ONU privind eliminarea violenței împotriva femeilor prevede că termenul „violență împotriva femeilor” înseamnă orice act de violență săvârșit pe baza sexului, care provoacă sau poate provoca vătămări sau suferințe fizice, sexuale sau psihologice femeilor, săvârșite pe criterii de gen, care cauzează sau este susceptibil de a provoca vătămări sau suferințe fizice, sexuale sau psihologice femeilor, precum și amenințări cu astfel de acte, constrângere sau privare arbitrară de libertate, fie în viața publică, fie în viața privată (articolul 1).

În Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, „violența împotriva femeilor” este înțeleasă ca o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare împotriva femeilor și înseamnă toate actele de violență bazate pe gen care au ca rezultat sau pot conduce la vătămări sau suferințe fizice, sexuale, psihologice sau economice împotriva femeilor, inclusiv amenințări cu astfel de acte, constrângere sau privare arbitrară de libertate, în viața publică sau privată.

Potrivit Raportului de referință privind situația drepturilor omului în Republica Moldova, femeile din țara noastră sunt adesea supuse violenței. Potrivit Raportului de referință, femeile din Moldova se confruntă cu toate formele de violență, iar violența verbală, violența economică, intimidarea, violența psihologică, amenințările și violența fizică sunt comune.

## CAUZELE VIOLENȚEI

Declarația ONU privind eliminarea violenței împotriva femeilor afirmă că o astfel de violență „este o manifestare a relațiilor de putere inegale din punct de vedere istoric între bărbați și femei, care a condus la dominarea femeilor și la discriminarea femeilor de către bărbați”.

Platforma de Acțiune adoptată de cea de-a patra Conferință Mondială a Femeilor, desfășurată la Beijing în 1995, a afirmat că în toate societățile, în diferite grade, femeile și fetele sunt supuse violenței fizice, sexuale și psihologice, indiferent de nivelul veniturilor, statutul în societate și la nivel cultural. Statutul social și economic scăzut al femeilor poate fi atât o cauză, cât și o consecință a violenței împotriva femeilor.

În raportul Amnesty International „Totul este în mâinile noastre. Să oprim violența împotriva femeilor” este menționat că violența împotriva femeilor se bazează pe discriminarea care

respinge egalitatea femeilor cu bărbații în toate sferele vieții. Raportul notează că efectele violenței împotriva femeilor depășesc cu mult vătămarea fizică directă cauzată victimei. Daunele psihologice și amenințarea cu alte violențe, subminează stima de sine a femeii, blocând capacitatea acesteia de a se apăra sau de a lua măsuri împotriva abuzatorului. Dacă abuzul nu este recunoscut, există și alte consecințe psihologice care fac mai puțin probabil ca o femeie să caute ajutor.

Din cauza apariției pe scară largă a violenței, în fiecare an, începând cu 25 noiembrie, mișcarea femeilor din întreaga lume desfășoară o campanie de 16 zile împotriva violenței. Această dată a fost stabilită de Adunarea Generală a ONU în memoria surorilor Mirabal, care au fost ucise în Republica Dominicană la 25 noiembrie 1960. Campania se încheie pe 10 decembrie, adică în momentul în care popoarele din întreaga lume sărbătoresc International Human – Ziua Drepturilor și adoptarea în 1948 a Declarației Universale a Drepturilor Omului. Astfel, se trasează o linie specială și se subliniază legătura simbolică dintre violența împotriva femeilor și încălcarea drepturilor omului în întreaga lume.

## TIPURI DE VIOLENȚĂ

### Violența în familie

– toate actele de violență fizică, sexuală, psihologică, spirituală sau economică, cu excepția actelor de autoapărare sau de apărare a altei persoane, inclusiv amenințările cu astfel de acte comise de un membru al familiei împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă daune materiale sau morale aduse victimei.

### Violența fizică

– provocarea intenționată de vătămare corporală sau vătămare a sănătății prin lovire, lovire cu picioarele, împingere, tragere de păr, înțepături, tăieturi, arsuri, sufocare, mușcături sub orice formă și cu orice forță, otrăvire prin orice mijloace, alte acțiuni de natură similară.

### Violența sexuală

– orice violență sexuală sau comportament sexual ilegal în familie sau în alte relații interpersonale, cum ar fi violul conjugal, interzicerea folosirii metodelor contraceptive, hărțuirea sexuală; orice comportament sexual nedorit și impus; prostituție forțată; orice comportament sexual ilegal față de un membru minor al familiei, exprimat în special prin mângâieri, săruturi, pozare a copilului și prin alte atingeri nedorite cu tentă sexuală; alte activități de natură similară.

### Violența psihologică

– impunerea voinței sau controlului personal; provocarea unei stări de tensiune și suferință psihică prin insultă, ridiculizare, calomnie, resentimente, șantaj, deteriorare demonstrativă a obiectelor, amenințări verbale, intimidare cu arme sau torturarea animalelor domestice, neglijență; interferență cu viața privată; manifestarea geloziei; izolarea prin claustrare, inclusiv în casa familiei; izolarea de familie, societate, prieteni; interzicerea și/sau crearea de obstacole pentru implementarea profesională sau interzicerea și/sau crearea de obstacole pentru implementarea unui program de învățământ într-o instituție de învățământ; hărțuirea prin stabilirea contactului sau încercarea de a contacta în orice mod sau prin intermediul unei alte persoane cu o victimă căreia i s-a cauzat o stare



de anxietate, teamă pentru siguranța proprie sau a rudelor apropiate și care este forțată să-și schimbe stilul de viață; privarea deliberată de acces la informații; alte activități de natură similară.

### Violența spirituală verbală

– subminarea sau diminuarea importanței satisfacerii nevoilor spirituale și morale prin interzicerea, restrângerea, ridiculizarea aspirațiilor unui membru al familiei și pedepsirea acestuia, interzicerea, restrângerea, ridiculizarea accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice sau religioase și pedepsirea acestora pentru aderarea lor; impunerea unui sistem inacceptabil de valori; alte acțiuni de natură similară sau cu consecințe similare.

### Violența economică

– privarea de mijloace economice, inclusiv de mijloace de subsistență, cum ar fi hrana, medicamentele, obiectele de primă necesitate; abuzul unei poziții privilegiate pentru însușirea lucrurilor unei persoane; interzicerea dreptului de a deține, folosi și dispune de bunuri comune; controlul inechitabil asupra proprietății și resurselor comune; refuzul de a întreține o familie; constrângere la muncă grea și nesănătoasă, inclusiv al unui membru minor al familiei; alte activități de natură similară.

### Violența împotriva femeilor

– acte de violență bazate pe gen, care cauzează sau pot cauza suferințe fizice, sexuale sau psihologice femeilor, inclusiv amenințările cu astfel de acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate, comise în viața publică sau privată.

## CONSECINȚELE VIOLENȚEI

Platforma de acțiune, adoptată la cea de-a patra Conferință Mondială a Femeilor, a menționat că violența împotriva femeilor este unul dintre obstacolele în calea atingerii obiectivelor de egalitate, dezvoltare și pace, o încălcare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ale femeilor și, de asemenea, previne sau le împiedică să se bucure de aceste drepturi și libertăți.

Declarația ONU privind eliminarea violenței împotriva femeilor, notează că „violența împotriva femeilor este unul dintre mecanismele sociale fundamentale prin care femeile sunt forțate să aibă o poziție subordonată în comparație cu bărbații”.

Consiliul Europei a identificat violența domestică drept principala cauză de deces și dizabilitate pentru femeile cu vârsta cuprinsă între 16 și 44 de ani, mai multe femei mor și își pierd sănătatea din cauza acesteia, decât din cauza cancerului sau a accidentelor rutiere.

Actele de violență sau amenințările cu astfel de acte, provoacă un sentiment de nesiguranță în viața femeilor și are un impact limitativ asupra realizării aspirațiilor lor de a atinge egalitatea. Violența reală sau violența sub forma unei amenințări, creează o atmosferă de teamă care impune anumite restricții victimei, ceea ce îi afectează libertatea și posibilitatea de a participa la luarea deciziilor la nivel public.

În plus, violența împotriva femeilor conduce la propria lor sărăcire și la sărăcirea familiilor, comunităților și țărilor lor. Ea subminează productivitatea economiei, deturneză resursele agențiilor guvernamentale și ale angajatorilor și împiedică formarea capitalului uman.

